

Kouvolan seudun jätehuollon kannanotto Kymenlaakson Jäte Oy:n osakassopimuksen luonnokseen

KYMENLAAKSON JÄTE OY –NIMISEN OSAKEYHTIÖN OSAKASSOPIMUSLUONNOS
26.8.2008

Täsmennettäväksi ehdotetut kohdat:

3. Yhtiön tarkoitus

Yhtiön tarkoituksena on Jätelain vaatimukset täyttäen, ympäristöystävällisesti ja mahdollisimman hyvää tekniikkaa hyödyntäen sekä teknisesti ja taloudellisesti edullisella tavalla huolehtia jätehuollon järjestämisestä, jätteiden käsittelystä ja jätteiden hyötykäytön edistämisestä Yhtiön toiminta-alueella, joka käsittää ensisijaisesti Kuntien alueen.

Ensisijaisena pyrkimyksenä jätehuollon järjestämisessä on jätteen syntymisen ehkäiseminen, hyötykäytön edistäminen ja jätteen riskitön loppusijoittaminen.

Osakkaiden KLJ:n perustamiseen ja toimintaan liittyvät tavoitteet ovat yhtenevät. Osakkaat sitoutuvat tämän mukaisesti huolehtimaan yhdessä ja kaikkien Osakkaiden edut yhtäläisesti huomioiden Yhtiön toiminnan kehittämistä ja sen toimintaedellytysten turvaamisesta siten, että Yhtiön tehtäväksi siirretyt Kuntien lakimääräiset **jätehuollon käytännön järjestämiseen liittyvät tehtävät** tulevat hoidetuiksi. Yhtiö huolehtii kuntien **sille siirtämistä jätehuollon käytännön järjestämiseen liittyvistä tehtävistä** yhtiöjärjestyksessä ja tässä sopimuksessa vahvistetussa laajuudessa.

Jätehuollon järjestämisen tehtäviä siirretään Yhtiölle, siten kuin kunkin osakkaan ja Yhtiön välillä erikseen sovitaan.

5. Kuntien tehtävät

Kunnat vastaavat jätehuollon lakisääteisistä valvonta- ja viranomaistehtävistä.

Kunnat huolehtivat siitä, että niiden jätehuoltomääräykset ovat Yhtiön toimintaan vaikuttavilta osiltaan samansisältöiset kaikissa Kunnissa. Yhtiö osallistuu yhtenäisten jätehuoltomääräyksien valmisteluun yhteistyössä kuntien kanssa.

Kunnat pyrkivät kaavoituksella varaamaan Yhtiön toimintaa varten tarpeelliset maa-alueet.

Kunnat avustavat KLJ:tä ylläpitämään yhteistä ja kattavaa asiakasrekisteriä antamalla tarvittavia tietoja rekisteriä varten. Kunnat saavat rekisteristä tietoja Kuntien viranomaistyön tarpeisiin.

Kunnat vastaavat muiden kuin Yhtiön käyttöön jäävien yleisten kaato-paikkojen sulkemisesta, jälkihoidosta, ja niistä aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi kunnat huolehtivat saastuneiden maa-alueiden saneerauksesta, maan- ja lumenkaatopaikkojen hoidosta, roskaantuneiden alueiden siivouksesta sekä romuajoneuvoihin liittyvistä toimenpiteistä, siltä osin kuin ne kuuluvat niiden vastattavaksi.

Perustelut:

Näillä muutoksilla taataan Kouvolan kaupungin omistajaohjaus jäteyhtiön suuntaan. Muutoksilla selkeytetään eri toimijoiden rooleja jätehuollon järjestämisessä.

Kuntaliitto on viime vuosina korostanut erityisesti omistajaohjauksen tärkeyttä tilanteissa, joissa kunta antaa jätehuoltotehtäviä yhtiön tehtäväksi. Kuntaliitto korostaa, että kunnalla säilyy aina vastuu jätehuollosta, vaikka käytännön tehtävät annettaisiin muulle organisaatiolle hoidettavaksi.

Yhdyskuntajätehuollon pelisäännöt –ohjeissa sanotaan selvästi, mitkä tehtävät jätehuollossa ovat julkisen vallan käyttöä, ja joita ei siten voi antaa yksityisoikeudellista tahojen hoidettavaksi. Ohjeiden noudattamiseen kehottavat yhdessä niin Ympäristöministeriö, Suomen Kuntaliitto kuin myös Ympäristöyritysten liitto. Pelisääntöjen pohjatyö tehtiin Ympäristöministeriön asettamassa ns. PESÄ-työryhmässä (pelisääntötyöryhmässä) ja Jätelakiakin muutettiin v. 2007 ryhmän esityksen pohjalta.

ote Yhdyskuntajätehuollon pelisäännöt –raportista s. 13:

”Kunnalla on jätelain nojalla säädetty jätehuollon viranomaistehtäviä, jätehuollon palvelu- ja neuvontatehtäviä sekä ympäristösuojeluviranomaisena valvontatehtäviä jäteasioissa.”

”Kuntien tulee pitää jätehuollon viranomais- ja toteutustehtävät selkeästi erillään. Kunta ei myöskään voi antaa pois lakisääteistä jätehuoltopalveluiden järjestämisvastuutaan. Järjestämisvastuuseen liittyvä päätöksenteko on pidettävä kuntaa edustavassa julkisoikeudellisessa yksikössä.

Jätehuollon järjestämiseen liittyvät viranomaistehtävät ovat julkisen vallan käyttöä, joita ei voida antaa yksityisoikeudellisten tahojen, kuten kunnallisten tai yksityisten jätehuoltoyhtiöiden tai yritysten, hoidettavaksi. Tällaisia viranomaistehtäviä ovat mm: jätteen kuljetuksen järjestämiseen liittyvät päätökset, jätteen käsittelyn ja hyödyntämisen järjestämiseen liittyvät päätökset, jätehuollon hoitamisen antaminen muulle yhteisölle tai yrittäjälle, jätetaksan hyväksyminen, jätemaksun määrääminen ja maksuunpano, oikeus saada jätteen haltijalta tms. jätelain mukaisten tehtävien hoitamista varten tarvittavat tiedot sekä jätehuoltomääräysten hyväksyminen.”

Muita huomioita osakassopimusluonnoksesta:

- Luonnoksessa on joitakin kohtia, jotka ovat monitulkintaisia tai epäselviä. Merkittävin on kohdassa 4 Yhtiön tehtävät, jossa sanotaan seuraavaa:

”Yhtiö hoitaa jätehuollon kokonaissuunnittelun, seurannan, neuvonnan ja hallinnoinnin kuntien osalta.”

Lauseen sisältö jää epäselväksi. Jos sanalla kokonaissuunnittelu tarkoitetaan myös jätehuollon strategian laatimista, ei se voi olla jäteyhtiön tehtävä. Jätestrategian laatiminen on kunnan tehtävä. Strategiassa kunta määrittelee, miten se haluaa jätehuollon järjestettävän (mm. palvelut, palvelutaso).

- Jätteenkuljetusjärjestelmästä päättäminen ei PESÄ-työryhmän suosituksen mukaan kuulu osakassopimukseen kirjattaviin asioihin.
- Jätelain kokonaisuudistus on parhaillaan menossa, ja se voi tuoda mukanaan tehtävien ja vastuiden uudelleen järjestämisen.

lähteet:

Yhdyskuntajätehuollon pelisäännöt – Ympäristöministeriön, Suomen Kuntaliiton ja Ympäristöyritysten liiton suositukset yhdyskuntajätehuollon alalla toimiville

Jätehuollon järjestäminen kunnan näkökulmasta. Omistajaohjauksessa huomioon otettavia asioita. Käsikirja on laadittu jätehuollon järjestämisestä ja omistajaohjauksesta vastuullisille kunnille työkaluksi ja päätösten teon pohjaksi. Siihen on koottu kokemuksia, tutkimustietoa ja muistilistoja jätehuoltoa järjestettäessä ja omistajapolitiikkaa linjattaessa huomioon otettavista asioista. Käsikirja on laadittu yhteistyössä Kuntaliiton, ympäristöministeriön ja Jätelaitosyhdistyksen kanssa. 2006.

molemmat raportit löytyvät Kuntaliiton nettisivuilta www.kunnat.net